

Camilerdeki Eşek Semerleri

– A.Müftü KUTLU · 23 Mayıs 2009

B.

Cumhuriyetin ilk dönemlerinde Vakıf mülkiyetindeki binlerce caminin satışı yapıldı . En büyük cami tasfiyesi İstanbul'da oldu . Bu camileri daha çok gayrimüslimler ile dini duyarlılığı az bazı kişiler satın aldılar . Satılan camiler depo , iş yeri , dükkan olarak kullanılıp bazıları yıkılarak yerine bina yapıldı . Bu kıyım Anadolu'nun her yanına dalga dalga yayıldı .

İkinci Dünya Harbi sırasında cami ve mescitlere son dalga vurdu . Seferberlik bahane edilerek , mabetler saman ve ot deposu haline getirildi .

O günlerin canlı şahidi Balıkesir'li İsmail Seyreköz anlattı :

" Sosyal Sigorta Çarşısı batısındaki Martlı Camii , kadınlar hapisanesi olarak kullanılıyordu . Daha sonra jandarma koğuşu yapıldı . Minaresi yıkıldı . Yıkılan minarenin taşları Taşpınar köyüne satıldı .

Hacı Ali camii (eski adı Kabaklı) eski Belediye (şimdi müze) yanındaki bu cami Askerlik Sevk İstasyonu idi. Senede bir defa kapısı açılır , bahçesine bir masa konur , bir yüzbaşı ve bir yazıcı çavuş askerlik sevk kağıtlarını imzalarlardı . Kura ve sevkiyat bitince kapıları kilitlenirdi .

Eski Cami'den Muharrem Hasbi Lisesi'ne giden yoldaki Köprübaşı Camii minaresizdi . Cumhuriyet Halk Partisi Ocağı olarak kullanılıyordu .

Kayabey Camiinde ot doluydu . Çatı yağın yağmurlardan çökünce beygirlerin otu çürümesin diye hemen taşdılar . Cami harap ve viran bir şekilde terk edildi .

Şehrin en eski camilerinden olan Yıldırım Camii (eski cami) yıllarca ot , saman ve malzeme deposu olarak kullanıldı . Cami yıllar sonra terk edilince içinden üç dört balya ot ile üç dört eşek semeri çıktı .

Depo yapılan en merkezi yerdeki Yeşilli Cami'de memleketin en nadide el dokuma halıları toplanmış ve bir odasında istif edilmişti . Cami içinde yatıp kalkan emniyet müfrezesindeki askerlerin el , yüz , yıkanma suları bunların üzerine akmış , asker yıllar sonra burayı terk ettiğinde o güzelim halıların lime lime çürüdüğü görülmüştü . Bu camiden de bir adet beygir paldımı ve bir adet havud çıktı .

Ali Şuuri İlkokulunun güneyindeki İbrahim Bey Camiinde yatıp kalkan askerler soğuktan caminin ağaç parmaklıklarını yakmışlar , cami terk edildiğinde içeride bir adet katır semeri bulunmuştu . "

İstanbul'un fethinde şanlı ordunun kumandanlarından , Fatih'in eniştesi Zağnos Mehmet Paşa'nın eseri Paşa Camii ise kapatılma , depo olma tehlikesini , Dursunbeyli CHP üyesi ileri gelen Hacı'ların bizzat Ankara'ya giderek İsmet Paşa'ya ricada bulunup yalvarmalarıyla atlatabilmişti .

Hacı İsmail'e dedim ki " Allah rızası için anlatın ; anlatın ki genç nesiller yapılanları unutmasınlar . Paşa Camii çok büyük bir cami .. Orası için ne düşünülmüş ve nasıl bir plan yapılmıştı ? "

" Düşünülmüş , düşünülmüş ; dedi . Orası unutulur mu ? 1938 Yılından sonra konferans salonu olarak

planlamışlar . Fakat tahakkuk ettiremediler ."

Balıkesir'de kapatılan 27 camiye karşılık CHP'li Müslümanların kurtarabildikleri tek mabet , tarihi Zağnos Paşa Camii olmuştu .

Savaş ve seferberlik bahanesiyle yapılan bir zulmün sonunda geride bıraktıkları şeyler sadece eşek ve katır semerleriydi .